

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
державної установи
«Чернігівський слідчий ізолятор»
25 та 26 квітня 2024 року**

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 25 та 26 квітня 2024 року групою НПМ здійснено відвідування державної установи «Чернігівський слідчий ізолятор» (далі – СІЗО, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Хведчук Віталій Васильович, заступник директора Департаменту – начальник відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Тищенко Руслан Станіславович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Куцопатрий Дмитро Сергійович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Гатятуллін Олександр Равелійович, представник громадської організації;

Науменко Дмитро Петрович, представник громадської організації;

Шумний Артемій Олександрович, представник громадської організації.

Установа знаходиться за адресою: 14000, Чернігівська область, місто Чернігів, вулиця Ремісничка, будинок 2.

Начальник установи Дрозд Ігор Валентинович.

Штатна чисельність персоналу установи складається зі 165 посад. Фактична чисельність – 158 посад, з них 48 (або 30 %) працівники жіночої статі. Загальний некомплект персоналу по установі становить – 7 осіб (або 4 %).

Планове наповнення СІЗО складає 375 осіб. У день відвідування в установі утримувалося 346 осіб, з них:

взятих під варту – 291 особа;

жінок – 23 особи;

неповнолітні – 1 особа;

засуджених залишених для робіт з господарського обслуговування установи – 15 осіб;

засуджених до довічного позбавлення волі – 8 осіб.

На оперативно-профілактичному обліку в установі перебувало:

3 особи – схильні до втечі;

4 особи – схильні до нападу на персонал установи;

4 особи – схильні до самогубства;

13 осіб – схильні до членушкодження.

Представникам групи НПМ забезпечено реалізацію права на безперешкодне потрапляння до місця несвободи та проведення опитування засуджених та ув'язнених установи.

Групою НПМ проведено опитування 340 засуджених (ув'язнених), які перебували у СІЗО. Повідомлень про випадки катувань або жорстокого поводження із ув'язненими та засудженими до представників групи НПМ не надходило.

В ході відвідування, групою НПМ проведено прийом засуджених (ув'язнених) з особистих питань, під час якого надано роз'яснення вимог чинного законодавства та проведено консультування щодо вирішення питань, пов'язаних з процесом тримання в умовах СІЗО.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування установи групою НПМ здійснено 27.10.2021.

За результатами попереднього відвідування установи встановлено:

порушення права засуджених та ув'язнених на гідні умови тримання;

порушення права на життя;

порушення права на інформацію;

низка інших порушень прав людини.

Вищезазначені недоліки, за результатом попереднього відвідування установи, у цілому продовжують мати місце.

Поряд з цим, адміністрацією установи вживаються заходи з підтримання у належному стані приміщень, будівель та споруд, проводяться ремонтні роботи у камерних та підсобних приміщеннях режимного корпусу.

Слід зазначити, що у 2023-2024 роках кошти бюджетних програм на будівництво, реконструкцію (реставрацію) та капітальний ремонт до установи не надходили, ремонтні роботи проводяться адміністрацією установи за рахунок спеціального фонду державного бюджету.

Вживаються заходи щодо організації соціально-корисної зайнятості засуджених та ув'язнених у вільний час.

У 2024 році ув'язненими та засудженими направлено 950 звернень, заяв та скарг до різних органів влади.

Завдяки вжитим заходам з боку адміністрації установи щодо забезпечення права на освіту, неповнолітній ув'язнений Л. успішно склав ЗНО та зарахований студентом заочної форми навчання до Національного університету «Чернігівська політехніка».

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Право на захист від катування та інші форми жорстокого поводження (стаття 5 Загальної декларації прав людини, стаття 3

Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Абзацом 2 статті 11 Закону України «Про попереднє ув'язнення» встановлено, що норма площі в камері для однієї взятої під варту особи не може бути меншою 2,5 м².

Однак, під час відвідування встановлено, що в окремих камерних приміщеннях установи зазначені вище вимоги не дотримуються.

Так, на момент відвідування СІЗО у камерному приміщенні № 38, де перебувало 8 засуджених, площа камери складає 18,1 м², тобто, фактична площа на одного засудженого складала 2,2 м².

Також порушення норм площі встановлено у камерних приміщеннях №№ 1, 3, 14, 23, 24, 29, 30, 44, 48, 50 та 61 у яких перебували засуджені та особи, узяті під варту.

Довідково: замірювання площі у камерних приміщеннях здійснювалося з використанням сертифікованого далекоміру «Bosch PLR 25».

У пункті 13 сьомої загальної доповіді [СРТ/Inf (97) 10] Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню (далі – КЗК) зазначено, що проблема із переповненими камерами призводить до негігієнічних умов, постійної відсутності приватності, перезавантаження медичних служб та інфраструктури установи і тому потребує виправлення.

Окрім цього, вказані вище порушення є приводом до подання чергових заяв проти України до Європейського суду з прав людини.

Так, у справах «Яковенко проти України» (Yakovenko v. Ukraine) (заява № 15825/06 від 26.04.2006) та «Кулік проти України» (Kulik v. Ukraine) (заява № 34515/04 від 04.09.2004), зазначено про неналежні умови утримування в місцях несвободи, а саме відсутності особистої простору у камерних приміщеннях.

За цих підстав Європейський суд з прав людини постановив, що у зв'язку з неналежними матеріально-побутовими умовами порушено статтю 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та призначено виплати значних сум коштів в якості моральної компенсації.

2. Частиною другою статті 7 Закону України «Про попереднє ув'язнення» (далі – Закон) визначено, що основними вимогами режиму в місцях попереднього ув'язнення є ізоляція осіб, взятих під варту, постійний нагляд за ними і роздільне тримання їх у порядку, передбаченому статтею 8 Закону.

Так, під час відвідування установи встановлено, що в камерному приміщенні № 44 утримувалися особи, які раніше притягувалися до кримінальної відповідальності разом із особою П., яка вперше притягнута до кримінальної відповідальності.

Також, випадки порушення вимог щодо роздільного тримання ув'язнених зафіксовано у камерних приміщеннях №№ 23, 24, 29, 30, 39, 41 та 49.

Зокрема, в цих камерних приміщеннях засуджені особи утримуються разом з особами, узятими під варту, що може призвести до конфліктів серед

утримуваних осіб, спричинення ними самоушкоджень та вчинення злочинів під час їх утримання в установі.

Виявлений факт свідчить, що адміністрацією установи не здійснюється на належному рівні контроль за розміщенням ув'язнених з урахуванням сучасних методів організації належного нагляду та принципів динамічної безпеки, та призводить до порушення їх прав на особисту безпеку.

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 28 Конституції України).

3. Під час відвідування групою НПМ приміщень збірного відділення встановлено, що воно складається з трьох камер.

Дві камери збірного відділення перебували у належному санітарному стані, в цих приміщеннях обладнано полиці, лави для сидіння, санвузли з дверцятами та примусову витяжну вентиляцію, зазначені приміщення також забезпечені баками для питної води.

Поряд з цим, у порушення вимог пункту 2.10 розділу II Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 14.06.2019 № 1769/5 (далі – ПВР СІЗО), одну із камер збірного відділення, не обладнано санвузлом, у зв'язку з чим ув'язнені не мають можливості справляти природні потреби (фото 1, 2)

За інформацією адміністрації установи зазначене камерне приміщення не використовується, однак зазначене не відповідає дійсності, оскільки згідно записів у Книзі чергувань по збірному відділенню ДУ «Чернігівський слідчий ізолятор» до камерного приміщення № 1 систематично поміщуються ув'язнені особи.

Востаннє до камерного приміщення № 1 збірного відділення поміщався 24.04.2024 ув'язнений Т., який перебував у ньому протягом 45 хвилин.

4. У відповідності до вимог підпункту 3 пункту 4 розділу I ПВР СІЗО ув'язненим і засудженим забороняється курити у не відведених для цього адміністрацією СІЗО місцях.

Так, під час відвідування СІЗО у камерному приміщенні № 30, де утримувалося троє жінок, через відсутність відповідних місць для куріння двоє з них, у порушення зазначеної вище норми курять безпосередньо у камерному приміщенні. Як наслідок, до групи НПМ зі скаргами на «пасивне куріння» звернулася третя утримувана особа.

Слід зазначити, що вказане порушення ставало приводом до подання заяв до Європейського суду з прав людини.

Так, у справі «Костюченко та інші проти України» (CASE OF KOSTYUCHENKO AND OTHERS v. UKRAINE), йдеться про неналежні умови тримання під вартою, у тому числі щодо «пасивного куріння», а також відсутність в утримуваних осіб ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цим.

За цих підстав Європейський суд з прав людини постановив, що мало місце порушення вимог статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та призначено виплати заявникам значних сум коштів в якості моральної компенсації.

5. Прогулянкові дворики №№ 3, 8 та 10 не обладнанні достатнім укриттям від атмосферних опадів, що не відповідає пункту 48 Другої загальної доповіді Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню [СРТ/Іnf (92) 3].

Крім того, вони перебувають у занедбаному стані та потребують проведення ремонту (фото 3 та 4).

6. Під час вивчення стану обладнання лазне-прального комплексу (далі – ЛПК) встановлено порушення вимог Положення про організацію лазне-прального обслуговування осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 08.06.2012 № 849/5 (далі – Положення про організацію лазне-прального обслуговування), що порушують права засуджених та ув'язнених на гідні умови тримання.

Так, в ЛПК відсутні приміщення, передбачені Положенням про організацію лазне-прального обслуговування, а саме: духова для працівників; санвузол з умивальником.

Окремі приміщення ЛПК (наприклад, приміщення для сушіння та прасування білизни) перебувають у неналежному санітарно-гігієнічному стані та потребують проведення ремонту (фото 5 та 6).

Зазначені порушення у ЛПК можуть призвести до погіршення якості лазне-пральних послуг, які надаються засудженим та особам, узятим під варту, в установі.

7. Крім того, під час відвідування приміщень ЛПК встановлено, що адміністрацією установи належні умови тримання засуджених не забезпечуються.

Так, належний температурний режим в приміщенні для роздягання (одягання) не дотримується, зокрема, в зазначеному приміщенні він складає плюс 20,3 °С (фото 7), що є нижче встановлених норм. Зазначене порушує вимоги пункту 2.13 розділу II Положення про організацію лазне-прального обслуговування згідно якого, температура в приміщенні для роздягання (одягання) ЛПК установи повинна підтримуватися на рівні не нижче плюс 25 °С.

Таким чином, постійне переохолодження може сприяти виникненню у засуджених захворювань, які призводитимуть до загрози їх здоров'ю та життю.

8. Під час вивчення умов для засуджених, залишених для робіт з господарського обслуговування встановлено порушення вимог Норм забезпечення меблями, інвентарем і предметами господарчого призначення слідчого ізолятора, затверджених наказом Міністерства юстиції України від

27.07.2012 № 1118/5 (далі – Норма забезпечення), що порушують права цих засуджених на гідні умови тримання та дозвілля.

Так, в гуртожитку де проживають засуджені, залишені для робіт з господарського обслуговування відсутні кімнати для виховної роботи, відправлення релігійних обрядів, занять фізичною культурою.

9. У порушення вимог правила 22.5 ЄСПП та Норм забезпечення не усі спальні приміщення гуртожитку для засуджених, залишених для робіт з господарського обслуговування та приміщення для одягання лазні не забезпечені баками для питної води ємністю 15 л з водорозбірним краном, кришкою, кухлем і тазом, у зв'язку із чим, засуджені змушені вживати воду з централізованого водогону установи. А у камерному приміщенні № 37 бак для питної води перебуває у непридатному для використання стані та потребує заміни (фото 8).

10. Також, в деяких камерних приміщеннях встановлено надмірну загразованість вікон.

Так, у камерах №№ 23, 24, 26, 27, 35, 37, 39, 47 та 49 через надмірну загразованість недостатньо природного освітлення.

На час відвідування показник загального освітлення у зазначених камерних приміщеннях складав від 16 до 54 люксів при тому, що згідно додатку Ж «Нормативні показники освітлення приміщень житлових будівель», ДБН В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 03.10.2018 № 264, освітленість робочих поверхонь спальних, житлових кімнат має складати 150 люкс.

Довідково: замірювання загального освітлення здійснювалося з використанням сертифікованого люкметра «Benetech Digital Lux Meter GM 1010».

11. Під час відвідування камерних приміщень встановлено, що у камерах №№ 20, 22, 23, 29, 39, 30, 37, 36 та 35 відсутні: полиця настінна для туалетних речей (камери № 20, 23, 39, 37 та 35); змивний бачок у камері № 37 зламаний та потребує ремонту, а у камерах № 22, 23, 36 та 35 – відсутній; кран водорозбірний зламаний та потребує ремонту (камери № 29 та 37); осушувач рушників (камери № 29, 39 та 30); у камері № 37 лава зламана та потребує ремонту (фото 9).

Зокрема, частина відвіданих камер установи (№№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 52, 56, 58, 60, 61, 62, 64, 67 та інші) потребують проведення поточного ремонту. Стіни зазначених камер вологі та деякі вкриті пліснявою, в окремих камерах сантехнічне обладнання фізично зношене, перебуває в антисанітарному стані та потребує заміни.

Окремі камерні приміщення, зокрема, камери № 21, 23 (фото 10 та 11), № 24, 26, 39 (фото 12), № 30 (фото 13), № 37 (фото 14 та 15) та № 35 (фото 16) перебувають у неналежному санітарно-гігієнічному стані та потребують проведення ремонту.

Вищевикладені недоліки свідчать про порушення прав засуджених та осіб, узятих під варту, на належні умови тримання, зокрема, порушення вимог Норми забезпечення та ПВР СІЗО.

12. Рівень вологості у окремих приміщеннях установи перевищує оптимальну норму вологості. Так, під час відвідування у камерних приміщеннях №№ 37 та 35 установи рівень вологості складав 69 % (фото 17 та 18) (при оптимальному показнику 40 % - 60 %).

У порушення вимог пункту 1 статті 27 Закону України «Про систему громадського здоров'я» вищевикладене не забезпечує санітарно-епідемічного благополуччя засуджених (осіб, узятих під варту) та може призвести до поширення інфекційних захворювань, а також може сприяти виникненню у них захворювань, які призводитимуть до загрози їх здоров'ю та життю.

13. У камерних приміщеннях №№ 5, 35 та 37 встановлено порушення вимог підпункту 1 пункту 2 розділу III ПВР СІЗО та статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що забезпечує право на повагу до приватного життя.

Так, ліжка у зазначених камерних приміщеннях розташовані впритул одне до одного, що не забезпечує засудженим (особам, узятим під варту) особистого простору та порушує правило 18.1 Європейських пенітенціарних правил (Рекомендація № R (2006)2 Комітету Міністрів держав-учасниць) (далі – ЄПП) (фото 19 та 20).

14. У порушення вимог пункту 2 глави 3 розділу VIII ПВР СІЗО та Норми забезпечення в установі відсутній клуб, що порушує права засуджених на гідні умови тримання та порушує право на дозвілля ув'язнених та засуджених в установі.

15. У деяких камерних приміщеннях групою НППМ встановлено спальні місця, довжина яких складає близько 1,7 метра, замість встановлених Державними будівельними нормами 1,9 метра.

16. Окрім цього, у ряді камерних приміщень санітарні вузли обладнано перегородками відстань від яких до протилежної стіни складає близько 50 см. Таким чином вільно відвідувати вбиральню мають можливість не усі особи, які перебувають у таких камерах.

Порушення права засуджених на життя (стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

17. У порушення вимог пункту 7 глави 3 розділу II Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого наказом Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572, постанови Кабінету Міністрів України від 23 травня 2001 року № 559 "Про затвердження переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, порядку проведення цих оглядів та видачі особистих медичних книжок" та статті 21 Закону України «Про захист населення від

інфекційних хвороб» до роботи на об'єктах харчування в установі залучаються особи, які своєчасно не пройшли необхідного медичного обстеження, що може призвести до розповсюдження інфекційних та інших захворювань на території установи.

Так, під час відвідування приміщень їдальні установи виявлено двох засуджених, які залучалися до роботи в її приміщеннях, під час огляду санітарних книжок яких встановлено, що вони черговий медичний огляд не проходили.

18. У відповідності до вимог підпункту 2.12. пункту 2 розділу III Правил пожежної безпеки в Україні двері електрощитових повинні утримуватися зачиненими. Однак, під час відвідування у приміщеннях гуртожитку для засуджених, залишених для роботи з господарського обслуговування, та пральні ЛПК двері електрощитових були відкриті.

19. В установі порушуються вимоги Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 (далі – Правила пожежної безпеки в Україні).

Так, у камерах № 20, 21, 22, 24, 30, 37 та 43 виявлено електричні розетки з порушеннями техніки безпеки, які перебувають в незадовільному технічному стані (фото 21, 22 та 23).

Вищевикладені порушення можуть призвести до ураження утримуваних осіб електричним струмом, становить загрозу для життя та здоров'я цих осіб та персоналу установи, а також може призвести до надзвичайних подій (зокрема, пожежа, задимлення тощо), що є порушенням права засуджених (ув'язнених) та персоналу установи на життя.

20. Також, недостатньо заходів зживається адміністрацією Установи щодо перекриття каналів надходження заборонених предметів, які можуть використовуватися засудженими та ув'язненими для вчинення злочинів.

Здебільшого заборонені предмети вилучаються у зоні, що охороняється, а не під час їх потрапляння до камерних приміщень.

Так, у 2024 році у зоні, що охороняється, було вилучено 34 колочеріжучих предметів, а при спробі доставки лише 18.

21. Всупереч вимогам частини 4 статті 32 Кодексу цивільного захисту України, в Установі відсутнє укриття для захисту в особливий період.

Ув'язнені та засуджені, які утримуються в установі разом із персоналом піддаються щоденному реальному ризику для життя та здоров'я, залишаючись незахищеними, відповідно, у камерах та на робочих місцях під час повітряної тривоги, обумовленої актами військової агресії РФ проти України.

Порушення права на працю засуджених та захист від експлуатації (стаття 43 Конституції України, стаття 4 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Конвенція МОП про примусову чи обов'язкову працю № 29).

22. Статтею 8 Кримінально-виконавчого кодексу України передбачено, що засуджені мають право на оплачувану працю згідно із законодавством про

працю. Дана норма стосується і тривалості робочого дня, який згідно вимог статті 50 Кодексу законів про працю України не може перевищувати 40 годин на тиждень.

У ході відвідування групою НПМ встановлено, що в установі засуджені працюють більше 40 годин на тиждень, що є порушенням статті 52 Кодексу законів про працю України, статті 119 КВК та пункту 4.1 Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 07.03.2013 № 396/5 (далі – Інструкція про працю).

Згідно наказу начальника державної установи «Чернігівський слідчий ізолятор» від 15.01.2024 № 3/3К-24 «Про встановлення посадових окладів засудженим, залишеним в установі для виконання робіт з господарського обслуговування» на 0,25 ставки до оплачуваної праці в установі залучаються 9 засуджених, на 0,5 ставки – 6 засуджених.

У ході опитування засуджених, здійсненого за відсутності третіх осіб та за умов, що виключають можливість прослуховування чи підслуховування встановлено, що у деяких засуджених протягом I кварталу 2024 року тривалість робочого дня складала від 8 до 10 годин щодня (у деяких з них – включно з вихідними) та від 40 до 50 годин на тиждень відповідно.

Враховуючи рівень ставок, на яких засуджені залучалися до праці в установі протягом I кварталу 2024 року, тривалість їх робочого дня суттєво перевищувала норму у 2-4,5 рази.

Окрім цього, доплати за понаднормову працю таким засудженим не нараховувалися.

23. Також, згідно наказу Міністерства юстиції України за № 396/5 від 07.03.2013 року «Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі», який зареєстрований 11 березня 2013 р. за № 387/22919 праця засуджених має організовуватися з додержанням правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії, встановлених законодавством про працю.

Стаття 21 КЗпП України щодо визначення трудового договору поширюється на засуджених, із числа працюючих осіб. Зокрема, це угода за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, а роботодавець зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю.

24. Також, під час візиту було встановлено, що за останні сім років не проводилася атестація робочих місць.

Професії такі як пекар; кухар, який працює біля плити; машиніст із прання та ремонту спецодягу; та інші, є найпоширенішими роботами у шкідливих та небезпечних умовах праці на ринку праці країні.

Атестація робочих місць є обов'язковою за наявності шкідливих та небезпечних умов. Непроведення атестації належним чином призводить до порушення прав працівників - фактично, виконуючи шкідливі або важкі роботи,

такі особи не одержують передбачених законодавством компенсацій і соціальні гарантії (скорочений робочий день, підвищена оплата праці, додаткові щорічні відпустки тощо). Якщо атестацію не проведена належним чином і не надаються працівникам належні гарантії та компенсації, то кожен працівник, що працює у шкідливих та небезпечних умовах, може звернутися до суду (ст. 221 КЗпП України) і вимагати відшкодування матеріального і морального збитку.

Слід зазначити, що трудові книжки ведуться на всіх працівників.

Порушення права на інформацію (стаття 34 Конституції України, статті 3 та 5 Закону України «Про інформацію»).

25. У відповідності до вимог пункту 2 глави 3 розділу VIII ПВР СІЗО камери, жилі приміщення, клуб, бібліотека, кімнати для виховної роботи, палати медичної частини (лікарняного закладу), карцери та коридори прогулянкових двориків СІЗО радіофікуються. Однак, під час відвідування установи встановлено, що камери, жилі приміщення, бібліотека, палати медичної частини (лікарняного закладу), карцери та коридор прогулянкових двориків СІЗО у повному обсязі не радіофіковані.

Разом з тим, у порушення вимог правила 24.10. ЄПП засуджені та ув'язнені таким чином не мають можливості регулярно одержувати інформацію про суспільні події по радіо.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Державній установі «Чернігівський слідчий ізолятор»:

1. Уникати практики сегрегації та стигматизації засуджених, що виражається у належності деяких засуджених до особливо вразливої категорії засуджених;

2. Проаналізувати виявлені порушення у діяльності установи та розробити відповідний план заходів щодо їх усунення та недопущення у подальшому.

3. Забезпечити дотримання встановлених норм площі з розрахунку на одного засудженого та особи, узяті під варту, згідно вимог чинного законодавства.

4. Забезпечити дотримання в установі належної ізоляції осіб, узятих під варту, постійного нагляду за ними і роздільного тримання їх згідно вимог чинного законодавства.

5. Вжити дієвих заходів щодо неприпустимості випадків трудової експлуатації засуджених. Неухильно дотримуватися вимог трудового законодавства України у частині захисту трудових прав працівників із числа засуджених.

6. Забезпечити роздільне тримання ув'язнених-курців від некурящих осіб з метою захисту здоров'я засуджених та осіб, узятих під варту, від шкідливих наслідків пасивного паління.

7. У прогулянкових двориках № 3, 8 та 10 забезпечити проведення ремонту.

8. Обладнання приміщень лазне-прального комплексу установи привести у відповідність до вимог Положення про організацію лазне-прального обслуговування.

9. Вжити заходів щодо припинення та недопущення у подальшому порушень температурного режиму в приміщеннях ЛПК установи.

10. Обладнати приміщення гуртожитку установи у відповідність до вимог Норм забезпечення.

11. Забезпечити постійний доступ засуджених та ув'язнених до чистої питної води у відповідності до вимог національного законодавства та міжнародних стандартів.

12. Забезпечити належний рівень природного і штучного освітлення у камерних приміщеннях установи.

13. Привести у відповідність до вимог чинного законодавства та міжнародних стандартів довжину спальних місць та можливістю доступу до вбиральні.

14. Вжити дієвих заходів щодо припинення та недопущення у подальшому порушень режиму вологості в камерних приміщеннях установи.

15. Вжити дієвих заходів щодо створення належних умов для реалізації права засуджених (осіб, узятих під варту) на приватність та особистий простір.

16. Вжити дієвих заходів щодо усунення та недопущення у подальшому виявлених порушень у частині дотримання правил гігієни і санітарії під час залучення до роботи засуджених на об'єктах харчування установи.

17. Вжити дієвих заходів щодо усунення та недопущення у подальшому виявлених в установі порушень вимог Правил пожежної безпеки в Україні.

18. Вжити дієвих заходів щодо усунення виявлених порушень у частині забезпечення засудженим та ув'язненим можливості регулярно одержувати інформацію про суспільні події по радіо.

19. Вжити дієвих заходів щодо усунення виявлених порушень у частині порядку організації дозвілля ув'язнених та засуджених.

20. Вжити дієвих заходів щодо усунення та недопущення у подальшому виявлених порушень у частині дотримання правил гігієни і санітарії під час залучення працівників установи на об'єктах лазні.

21. Під час щоденних інструктажів чергової зміни увагу працівників установи звертати на гуманне ставлення до засуджених та ув'язнених.

Додаток: фотознімки на 8-ми арк.

Керівник групи НПМ

**Заступник директора Департаменту –
начальник відділу інспектування об'єктів
контролю в правоохоронних, судових
органах та військових формувань
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Віталій ХВЕДЧУК

Фотознімки до звіту
Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Φοτο 5

Φοτο 6

Φοτο 7

Φοτο 8

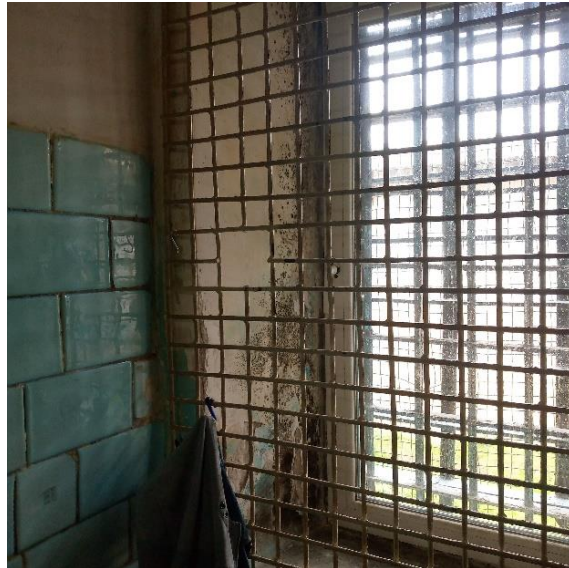
Φοτο 9

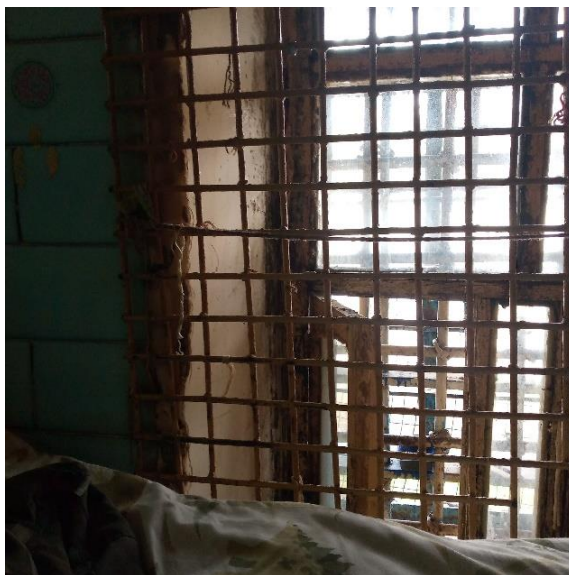
Φοτο 10

Φοτο 11

Φοτο 12

Φοτο 13

Φοτο 14

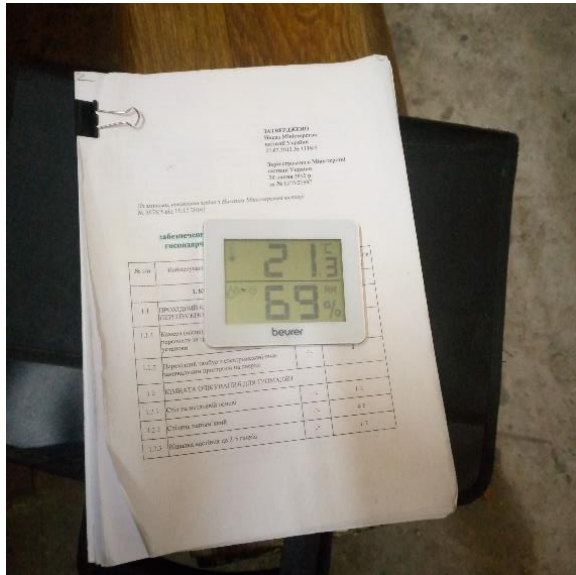
Φοτο 15

Φοτο 16

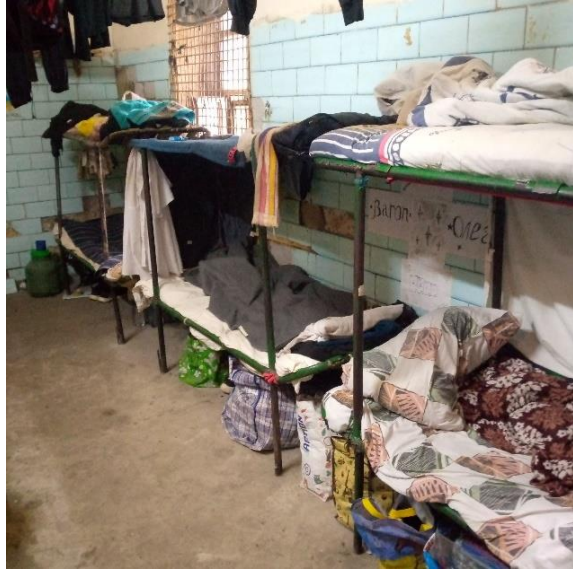
Φοτο 17

Φοτο 18

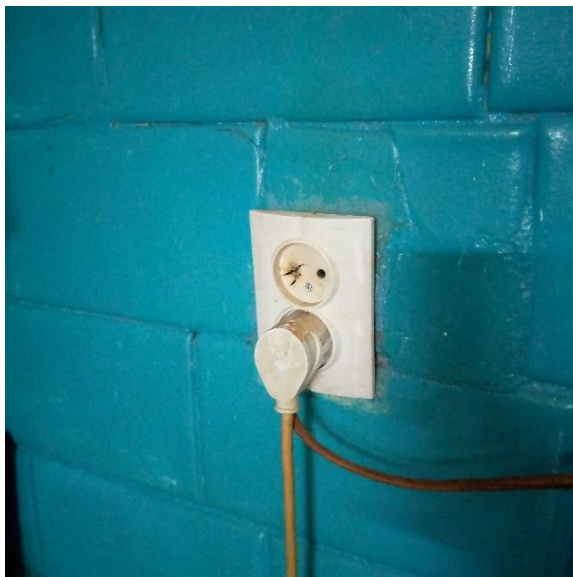
Φοτο 19

Φοτο 20

Φοτο 21

Φοτο 22

Фото 23

